

NIEUWE ZEESLUIS ZEEBRUGGE. AANDACHTS- PUNTEN BIJ ONTWERP-KADERPROJECTBESLUIT

Advies van de Strategische Adviesraad Landbouw en Visserij, Wetstraat 34-36, 1040 Brussel

W www.salv.be – T +32 2 209 01 11 – E info@salv.be

Bron coverafbeelding: Vlaamse overheid, Departement Mobiliteit en Openbare Werken, *Geactualiseerde projectonderzoeksnota. Verbetering nautische toegankelijkheid tot de (achter)haven van Zeebrugge. Complex project nieuwe sluis Zeebrugge*, 10 november 2020, https://nieuwesluiszeebrugge.login.kanooh.be/sites/default/files/atoms/files/20201110%20CP%20NSZ%20geact%20PON_gecomprimeerd.pdf

Advies	op eigen initiatief
Wettelijke basis	Oprichtingsdecreet SALV 6 juli 2007
Goedkeuring raad	12 juni 2024
Kopie aan	Jan Jambon – minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, Hilde Crevits – viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, bevoegd voor Zeevisserij, Jo Brouns – Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, Patricia De Clercq – administrateur-generaal van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij, Joris Relaes – administrateur-generaal van het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO), Filip Fontaine – algemeen directeur van het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM)
Adviesnummer	2024-07
Dossierhouder	Pieter De Graef pdgraef@serv.be
Contactpersoon	Koen Carels kcarels@serv.be

Mevrouw Lydia PEETERS
Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken
Graaf de Ferrarisgebouw
Koning Albert II laan 20
B-1000 Brussel

Advies Complex project nieuwe sluis Zeebrugge: aandachtspunten bij het ontwerp van kaderprojectbesluit

Mevrouw de minister

De Technische Werkcommissie Visserij (TWV) van de SALV volgt de ontwikkelingen binnen het complex project nieuwe sluis Zeebrugge nauwgezet op. De SALV formuleerde reeds in eerdere fases aanbevelingen, namelijk bij de alternatievenonderzoeksnota, bij het voorontwerp voorkeursbesluit en naar aanleiding van de geactualiseerde projectonderzoeksnota en anticiperend op de afronding van de uitwerkingsfase en de opmaak van het voorontwerp projectbesluit. In deze laatste bijdrage bracht de SALV op eigen initiatief enkele aandachtspunten voor het voetlicht die van belang zijn voor de visserijcluster in het algemeen en voor de visveiling in het bijzonder. De adviesraad stelt vast dat het ontwerp van kaderprojectbesluit, dat momenteel in openbaar onderzoek voorligt, onvoldoende rekening houdt met of waarborgen inbouwt voor reeds eerder geuite bezorgdheden. Voorliggend advies grijpt dan ook de lopende publieke consultatieperiode aan om enkele aandachtspunten in herinnering te brengen en enkele nieuwe aanbevelingen mee te geven. De TWV behandelde het voorliggend advies tijdens haar zitting van 11 juni, waarna de SALV het bekrachtigde op 12 juni 2024.

Hoogachtend

Hendrik Vandamme
SALV-voorzitter

Emiel Brouckaert
TWV-voorzitter

Koen Carels
secretaris

Inhoud

Krachtlijnen	5
Situering	6
Advies	7
Bibliografie	10

Krachtlijnen

- **Garandeer de dagelijkse, efficiënte werking van de visserijketen tijdens de uitwerkings-, bouw- en exploitatiefase.**
- **Pak de reeds eerder geuite technische bezorgdheden van de visserijcluster in het algemeen en de visveiling in het bijzonder aan, neem deze weg en voorzie preventieve en in voorkomend geval remediërende maatregelen.**
- **Tref maatregelen ten behoeve van de voedselveiligheid in het algemeen en de veiligheid en gezondheid van de werknemers van de visserijcluster in het bijzonder.**
- **Vrijwaar de bestaande kadelenkte (inclusief de steiger) van de visserijcluster om zijn efficiënte werking in de toekomst te waarborgen.**
- **Vrijwaar de bestaande kadelenkte (inclusief de steiger) van de visserijcluster om zijn efficiënte werking in de toekomst te waarborgen.**
- **Neem een nauwgezet peilbeheer en drainage tijdens de bouwfase en continue monitoring van het grond- en oppervlaktewaterpeil tijdens de exploitatiefase op in volgend(e) projectbesluit(en).**
- **Breng de effecten op vismigratie in kaart en voorzie desgevallend maatregelen in functie van de bescherming van (beschermde) migrerende vissoorten.**

Situering

Het complex project nieuwe sluis Zeebrugge heeft reeds verschillende processtappen doorlopen en bevindt zich momenteel in de uitwerkingsfase. Met de procesaanpak voor complexe projecten zet de Vlaamse overheid in op de realisatie van projecten binnen een aanvaardbare termijn en met een zo maximaal mogelijk draagvlak. De verbetering van de nautische toegankelijkheid tot de (achter)haven van Zeebrugge vormt zulk een complex project. Hier volgt een beknopt overzicht van de meest recente processtappen:

- Voorkeursbesluit. De Vlaamse Regering heeft op 28 juni 2019 een voorkeursbesluit genomen waarbij de locatie van de nieuwe sluis op de Visartsite 'huidige locatie' is vastgesteld met de NX in een tunnel.
- Uitwerkingsfase.¹
  - Als eerste stap werd een projectonderzoeksnota opgemaakt die het project en de flankerende maatregelen uit het voorkeursbesluit beschrijft. Naar aanleiding van een inspraakronde in de zomer van 2020 volgde een geactualiseerde projectonderzoeksnota. De onderzoeken uit de uitwerkingsfase hebben vertraging opgelopen, wat invloed heeft op de verdere stappen van deze fase. De keuze van het inrichtingsalternatief werd in juni 2022 genomen.
  - Het ontwerp van projectbesluit dat momenteel in openbaar onderzoek voorligt, focust op de uitwerking van het project tot een eindbeeld van het inrichtingsalternatief, rekening houdend met de resultaten van het geïntegreerd onderzoek en verschillende besprekingen. Daartoe wordt in dit ontwerp het noodzakelijke ruimtelijk planologisch kader van het complexe project vastgelegd., Er wordt evenwel nog niet overgegaan tot het verlenen van de noodzakelijke vergunningen om de werken op het terrein te kunnen aanvatten. Vandaar dat het projectteam het heeft over het kaderprojectbesluit.²
  - Ter afronding van de uitwerkingsfase zal de verdere verwezenlijking van het complexe project worden aangepakt door middel van (een of meer) aanvullend(e) projectbesluit(en) waarin dan de benodigde vergunning(en) zullen worden voorzien voor de realisatie van het complexe project. Hierna kan de uitvoeringsfase op het terrein opgestart worden.³

---

¹ Voor meer informatie, zie: [Het project vandaag - Nieuwe Sluis Zeebrugge \(vlaanderen.be\)](https://www.vlaanderen.be/nieuwe-sluis-zeebrugge).

² Zie hoofddocument ontwerp projectbesluit, [Documenten openbaar onderzoek ontwerp kaderprojectbesluit | \(nieuwsluiszeebrugge.be\)](https://www.vlaanderen.be/documenten/openbaar-onderzoek/ontwerp-kaderprojectbesluit), p. 7.

³ Ibidem.

Advies

[1] Garandeer de dagelijkse, efficiënte werking van de visserijketen tijdens de uitwerkings-, bouw- en exploitatiefase. Toegang tot de haveninfrastructuur en de visserijcluster, zowel vanaf de zeezijde (i.e. toegang vissersvaartuigen) als vanaf de landzijde (i.e. toegang vis-transporten per vrachtwagen, toegang personeel) is van cruciaal belang voor de dagelijkse werking van de gehele visserijketen. Zeebrugge vormt namelijk de locatie van één van de voornaamste visveilingen en dus een cruciale schakel tussen visvangst en distributie richting visverwerking, vishandel en uiteindelijk de consument. **Betrek dan ook de volledige visserijcluster bij elke stap tijdens de verdere uitvoering van het project – en dus tijdens de verdere uitwerkingsfase, alsook tijdens de uitvoering van de bouwwerkzaamheden en de eigenlijke exploitatie na afronding.** De bezorgdheden en de aanbevelingen uit het vorige SALV-advies omtrent dit complex project gaan hier dieper op in en maken dan ook integraal deel uit van dit voorliggend advies.⁴

[2] Pak de reeds eerder geuite technische bezorgdheden van de visserijcluster in het algemeen en de visveiling in het bijzonder aan, neem deze weg en voorzie preventieve en in voorkomend geval remediërende maatregelen. De SALV uitte reeds verscheidene technische bezorgdheden en resulterende vragen tot onderzoek omtrent:

- a. **het effect van de demping van een dok en de aanleg van nieuwe kades op de sterkte van de golfslag en de deining van aangemeerde vaartuigen.**
- b. **de effecten van onderstroom op de stabiliteit van aangemeerde vissersvaartuigen en het droogdok.**
- c. **de effecten van onderstroom, verhoogde vaarbewegingen en golfslag op de stabiliteit van de kades, de steiger en gebouwen van de visserijcluster, met de vraag om een verdieping van de verticale kade van de visserijcluster te onderzoeken als mogelijke oplossing.** Het effect van de trillingen, boringen en baggerwerken op de bestaande kade, steiger en gebouwen verdient de nodige aandacht, zowel tijdens de werken als mogelijke zettingen na afronding van de werken.
- d. **de effecten van de (intussen gemaakte) keuze voor de zuidelijke inplanting van de sluis op de werking van de visserijcluster, met de vraag naar adequate remediërende maatregelen.** Het ontwerp-projectbesluit gaat er immers vanuit dat *'voor wat betreft de zuidelijke inplanting [...] de kanttekening [dient] gemaakt, meer in het bijzonder in combinatie met de*

---

⁴ SALV, *Advies. Nieuwe zeesluis Zeebrugge. Aandachtspunten voor de volgende fases*, Brussel, 2020, [SALV 20201218 ADV CP nieuwe sluis ZB.pdf](#).

ligging van de tunnel Nx, dat de werking van de visserijcluster (loods) kan worden gehypothekeerd indien deze niet kan worden geherlokaliseerd nabij de bestaande gebonden bedrijvigheid.⁵

Naar aanleiding van deze bezorgdheden vraagt de SALV **hoe** het projectteam met deze bezorgdheden tot nog toe **aan de slag** is gegaan, **welke resultaten** er uit de gevraagde onderzoeken naar voren komen en **welke preventieve/remediërende maatregelen** rond deze bezorgdheden de werking van de visserijcluster moeten garanderen gedurende de bouw van het project en de eigenlijke exploitatie na afronding.

[3] Tref maatregelen ten behoeve van de voedselveiligheid in het algemeen en de veiligheid en gezondheid van de werknemers van de visserijcluster in het bijzonder. De SALV wijst op mogelijke problemen op dit vlak als gevolg van onder andere de installatie van de betoncentrale en de bijhorende stofvorming, de trillingen en de geluidsoverlast. Tijdens de exploitatiefase zal er eveneens een verhoogde uitstoot zijn van vaartuigen. Het is dan ook nodig dat de impact daarvan op werknemers en op de (visserij)producten die op de kade worden gelost, in beeld gebracht en geremedieerd wordt.

[4] Vrijwaar de bestaande kadelenkte (inclusief de steiger) van de visserijcluster om zijn efficiënte werking in de toekomst te waarborgen. Het is onduidelijk welke maatregelen er zullen worden genomen om de verloren ligplaatsen voor vaartuigen te compenseren op een manier die een efficiënt onderhoud van de vissersvaartuigen garandeert. De visserijcluster heeft vandaag reeds te weinig ligplaatsen om de vissersvaartuigen aan te bieden tijdens de periode van onderhoudswerken. De bestaande kade van 750 m (inclusief de steiger) moeten dan ook behouden blijven.⁶ In het kaderprojectbesluit wordt er gesteld dat er een deel van de steiger zal verdwijnen, samen met één à twee ligplaatsen dichtst bij de sluis.

[5] Neem een nauwgezet peilbeheer en drainage tijdens de bouwfase en continue monitoring van het grond- en oppervlaktewaterpeil tijdens de exploitatiefase op in volgend(e) projectbesluit(en). Aangezien de projectonderzoeksnota aantoont dat wijzigingen kunnen optreden in de waterhuishouding en de zoet-zoutwatergradiënten (verziltning) herinnert de adviesraad aan deze aanbeveling.⁷ Het ontwerp-projectbesluit geeft aan dat *'de omlegging van de waterlopen en wijziging van de stromingsrichting [...] geen invloed [mag] hebben op het grondwatersysteem, kwel, watersysteem van de landbouwgronden en graslanden'*, dat de benodigde instrumenten geïntegreerd worden in het eindbeeld en dat de realisatietermijn verduidelijkt zal worden bij volgend(e) projectbesluiten.⁸ De adviesraad houdt het projectteam dan ook aan de voorziene

---

⁵ Hoofddocument ontwerp projectbesluit, [Documenten openbaar onderzoek ontwerp kaderprojectbesluit | \(nieuwsluiszeebrugge.be\)](#), p. 33.

⁶ Zoals eerder gevraagd in SALV, *Advies. Nieuwe zeesluis Zeebrugge. Aandachtspunten voor de volgende fases*, Brussel, 2020, [SALV 20201218 ADV CP nieuwe sluis ZB.pdf](#), p. 12.

⁷ Zie ook SALV, *Advies. Nieuwe zeesluis Zeebrugge. Aandachtspunten voor de volgende fases*, Brussel, 2020, [SALV 20201218 ADV CP nieuwe sluis ZB.pdf](#), p. 13.

⁸ Hoofddocument ontwerp projectbesluit, [Documenten openbaar onderzoek ontwerp kaderprojectbesluit | \(nieuwsluiszeebrugge.be\)](#), p.104.

opname van **een nauwgezet peilbeheer en drainage** en **continue monitoring van het grond- en oppervlaktewaterpeil** bij volgend(e) projectbesluit(en) en vraagt er **sterke garanties** voor.

[6] Breng de effecten op vismigratie in kaart en voorzie desgevallend maatregelen in functie van de bescherming van (beschermde) migrerende vissoorten. Sommige vissoorten migreren tussen zee en binnenwateren, i.c. het Boudewijnkanaal. Het is echter onduidelijk of er vismigratie in twee richtingen kan gerealiseerd worden. Indien dit niet het geval zou zijn, moet onderzocht worden of het wenselijk is om net te voorkomen dat vismigratie richting het Boudewijnkanaal zou plaatsgrijpen.

Bibliografie

Hoofddocument ontwerp projectbesluit, [Documenten openbaar onderzoek ontwerp kaderprojectbesluit | \(nieuwesluiszeebrugge.be\)](#).

SALV, *Advies. Nieuwe zeesluis Zeebrugge. Aandachtspunten voor de volgende fases*, Brussel, 2020, [SALV_20201218_ADV_CP_nieuwe_sluis_ZB.pdf](#).